

ارائه الگوی نقش شبکه‌های اجتماعی آنلاین در ارتقای سواد سلامت و پایداری به درمان بیماران مبتلا به HIV

چکیده فارسی

مقدمه: امروزه بسیاری از بیماران به منظور برقراری ارتباط با سایر بیماران، دستیابی به اطلاعات و دریافت حمایت اجتماعی از شبکه‌های اجتماعی آنلاین استفاده می‌کنند. شواهد موجود نشان دهنده استفاده بیماران مبتلا به HIV/ایدز از شبکه‌های اجتماعی آنلاین می‌باشد. بر این اساس، هدف از پژوهش حاضر، ارائه الگوی نقش شبکه‌های اجتماعی آنلاین در سواد سلامت و پایداری به درمان بیماران مبتلا به HIV/ایدز در ایران می‌باشد.

روش پژوهش: این مطالعه ترکیبی در سه مرحله انجام شده است. در مرحله نخست به منظور شناسایی نقش شبکه‌های اجتماعی آنلاین در سواد سلامت و پایداری به درمان بیماران مبتلا به HIV/ایدز، با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برفی و به وسیله فرم راهنمای مصاحبه، نسبت به جمع‌آوری داده‌های کیفی از طریق مصاحبه تلفنی یا حضوری با بیماران اقدام شد. در مرحله دوم به منظور طراحی الگوی اولیه نقش شبکه‌های اجتماعی آنلاین، به وسیله روش نمونه‌گیری هدفمند و با استفاده از فرم نظر سنجی، نسبت به دریافت نظرات خبرگان در راستای اصلاح کدگذاری مصاحبه‌های انجام شده با بیماران و تدوین الگوی پیشنهادی اقدام شد. در مرحله پایانی نیز با استفاده از پرسشنامه نسبت به ارزیابی اعتبار الگوی پیشنهادی بر اساس نظرات بیماران و پژوهشگران و برنامه ریزان حوزه HIV/ایدز اقدام گردید. در این مرحله از روش نمونه‌گیری گلوله برفی استفاده و داده‌های کمی جمع‌آوری شده با آمار توصیفی تحلیل شدند.

یافته‌ها: تحلیل تماتیک ۲۹ مصاحبه، منجر به استخراج ۶۵۹ کد در قالب ۷ مقوله اصلی و ۲۴ مقوله فرعی شد. به طور کلی مقوله‌های اصلی در دو گروه نقش شبکه‌های اجتماعی آنلاین در سواد سلامت و پایداری به درمان بیماران طبقه‌بندی شدند. مقوله‌های اصلی مرتبط با سواد سلامت عبارتند از: حمایت ارتباطی، تسهیل دسترسی به اطلاعات، تسهیل به اشتراک‌گذاری تجربیات و یا استفاده از تجربیات دیگران، ارتقای دانش و آگاهی در مورد HIV، و تقویت شناخت و درک بیماران در مورد HIV. مقوله‌های اصلی مرتبط با پایداری به درمان عبارتند از: بهبود حمایت اجتماعی، بهبود پیامدهای مرتبط با سلامت در بیماران. الگوی اولیه پس از تایید خبرگان در یک دور مطالعه کمی به روش دلفی مورد تایید بیماران مبتلا به HIV، پژوهشگران و برنامه ریزان مرتبط با حوزه HIV قرار گرفت.